

Світлана СТРИЛЕЦЬ,
вчитель-методист початкових класів
Конотопської СШ І–ІІІ ст. № 12
Сумської обл.

Шестові завдання в букварний період навчання грамоти

Спілкування з учителями-практиками щоразу переконує: майже кожен із них – невтомний експериментатор і справжній творець, який постійно шукає нові прийоми роботи та методичні ідеї, що суттєво допомагають йому в навчально-виховній роботі.

На сьогодні ми здійснюємо крок вже у третій рік запровадження нового Державного стандарту. Наші найменші школярі – першокласники відкривають свою першу книгу – Буквар. Для моїх вихованців його вивчення залишилося добрим спомином. Хочеться подякувати авторам Букваря М.С.Вашуленку

та О.В.Вашуленку за цю цікаву і змістовну книжку, яка дає змогу формувати повноцінну навичку читання у молодших школярів через використання вправ і завдань (для розвитку мовленнєвого апарату, правильної орфо-епічної вимови, активізації мислення, розвитку пам'яті, уваги, інтелектуальних здібностей, уміння усвідомлювати прочитане).

Навчання грамоти передбачає формування у першокласників початкових умінь читання і письма. За останні роки стало помітно, що до 1 класу приходять усе більше і більше дітей, які вже вміють читати. Повноцінні навички читання є основою успішної

реалізації всіх змістових ліній програми, важливим засобом розвитку і саморозвитку особистості учня. Молодші школярі оволодівають не тільки технічною, а й смисловою сторонами читання. Уже в букварний період навчання грамоти зосереджується увага на цілеспрямованому формуванні в учнів правильного, усвідомленого читання вголос цілими словами. Разом з виробленням навичок читання в дитини формуються переконання, виробляється розуміння навколишнього світу і законів суспільного життя.

Свідомість читання забезпечується за таких умов:

- ✓ розуміння значення всіх слів, речень у текстах;
- ✓ усвідомлення зв'язку окремих речень;
- ✓ засвоєння головної думки, логічний зв'язок його частин;
- ✓ грамотний літературний аналіз твору.

Методична майстерність учителя передбачає вміння вибирати ті види і прийоми роботи з текстом, які відповідають особливостям його змісту і форми. Щоб визначити ці особливості, слід проводити літературно-методичний аналіз, тобто осмислювати кожний компонент твору: тему, основну думку, образи, жанр, сюжет, композицію, мову. Необхідно визначити, які елементи тексту учень може розкрити самостійно, а що може викликати труднощі. Будь-який текст (особливо художній) має підтекст, невисловлену думку. Проникнення в підтекст значною мірою відображає оцінювальну сторону читацької діяльності й має надзвичайно важливе значення для формування нестандартного мислення (Буквар, с. 107, казка "Лисичка і Журавель"). Дитина вчиться робити висновки: ділитися з друзями, не обманювати їх; де сила не візьме, розум допоможе (с. 145, "Лисичка і Рак"); "заєць" – людина без квитка (с. 113, "Циркова залізниця" та ін.). Уміння учнів слухати і розуміти словесну інформацію є однією з важливих вимог, що поставлені Державним освітнім стандартом до сучасної початкової мовної освіти. Тому вже в букварний період навчання грамоти потрібно не фронтально, а в індивідуальній формі перевіряти обсяг і глибину розуміння шестирічними (семирічними) першокласниками тексту, який вивчається.

Спостереження за роботою учнів свідчать, що за умови вмілого використання прийому тестування відбувається інтенсивний інтелектуальний розвиток учнів, виховується абстрактне мислення; на основі порівняння з конкретними фактами усвідомлюються абстрактні поняття. Наприклад, опрацьовуючи текст "Наша Батьківщина" (с. 129), діти спочатку усвідомлюють, що Батьківщина – це місце, де вони народилися або проживають, а вже потім висловлюють думку: це – наша країна, Україна. Поступове нагромадження конкретних фактів,

читання творів про моря, річки, поля, сади, міста, села, перегляд фільмів створюють уявлення про Батьківщину, дають можливість ширше усвідомити це поняття.

Виробити у дітей звичку читати уважно, зосереджено, не пропускати важливі для розуміння прочитані деталі допоможе систематичне використання на уроках тестів у букварний період навчання грамоти; тексти, які містить чинний підручник М.С.Вашуленка, О.В.Вашуленко "Буквар". За допомогою пропонуваніх тестів можна швидко перевірити засвоєння учнями матеріалу, що вивчається, сприйняття та розуміння тексту всіма учнями класу. Запропоновані тести можна використовувати на уроці з метою диференціації та для самостійної роботи. Складені запитання спрямовані на формування самостійності мислення, розвиток у школярів умінь робити дедуктивні умовисновки (а вони вкрай потрібні для успішного перенесення засвоєння нових знань у нові умови, для вивчення в майбутньому літературного читання). Виконані учнями тестові завдання зможуть переконати в тому, що якісь деталі сюжету твору залишилися поза увагою, неусвідомленими. І, навпаки, правильні відповіді підтвердять думку про глибоке розуміння матеріалу, що вивчається. Їх можна використовувати як на закріплення нового матеріалу, так і на його повторення. На розсуд учителя, відповідно до підготовки рівня учнів класу, можна зменшити кількість запитань (у кожній роботі їх по 12), а також окремі тестові роботи, використавши правильний варіант відповіді, замінити на "Так" чи "Ні". Це тестування дасть учителю можливість перевірити значний обсяг вивченого матеріалу (особливо в класах з великою кількістю дітей), а в учнів сформує дисциплінованість, прагнення до змагальності, вчить працювати не тільки самостійно, а й у групах, парах. Дібраний матеріал відповідає вимогам чинної програми, Положенням нового Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 462 від 20.04.2011 р.)

Пропоную окремі зразки проектів для першокласників.

1. **Тема. Буду я природі другом (Поспішай, синичко!, с.110).**

- 1) Намалювати ілюстрацію до тексту;
- 2) підготувати розповідь про зимуючих птахів;
- 3) знайти чи придумати загадку про синичку;
- 4) опис синички;
- 5) допомога птахам узимку.

2. **Тема. Наша Батьківщина (Міста України, с. 119).**

- 1) Підготувати розповідь про місто України (на вибір);
- 2) знайти ілюстрації чи фотоальбоми про міста України;
- 3) робота з презентаціями.

3. Те м а. **Наша Батьківщина (Наша Батьківщина, с. 129).**

- 1) Що означає для тебе Батьківщина? Зроби аплікацію чи намалюй;
- 2) символи України: державні і народні;
- 3) приказки і прислів'я про рідний край;
- 4) легенда про калину;
- 5) звичаї і обряди українського народу;
- 6) народні (релігійні) та державні свята.

4. Те м а. **Т.Г.Шевченко – великий народний поет (Тарас Григорович Шевченко, с. 142).**

- 1) Знайомство з Кобзарем;
- 2) підготувати вірш на вибір для виразного читання;
- 3) виконання ілюстрацій до віршів Т.Г.Шевченка;
- 4) самостійна добірка матеріалів за творчістю (біографією) Т.Шевченка;
- 5) Шевченко і Сумщина (свій край).

5. Те м а. **Українські народні казки (Лисичка і Журавель, с. 107).**

- 1) Намалюй ілюстрацію до казки;
- 2) знайди чи згадай загадки про героїв твору;
- 3) опиши героя твору;
- 4) придумай іншу історію з головними героями.

Тестові завдання в букварний період (II семестр)

навчання грамоти до текстів із Букваря

М.С.Вашуленка, О.В.Вашуленко

Великі друзі (с. 79)

1. Бабусю звали:
А) Марина Б) Дарина
 2. У бабусі було:
А) один онук Б) два онуки
 3. Хлопчика звали:
А) Денис Б) Борис
 4. Онук попросив купити:
А) kota Б) собаку
 5. Хлопчик попросив бабусю:
А) ввічливо Б) неввічливо
 6. Хлопчик назвав бабусю:
А) бабусечко Б) бабусенько
 7. Борис подарунку:
А) зрадив Б) поведився як завжди
 8. Кличку собаці:
А) дала бабуся Б) дав хлопчик
 9. Песика назвали:
А) Бомом Б) Бімом
 10. Хлопчик із песиком:
А) сварилися Б) подружилися
 11. Хлопчика і собаку назвали у тексті:
А) товаришами Б) великими друзями
 12. Цей твір нас навчає:
А) піклуватися про тварин
Б) бути старанним учнем
- Гурток "Умілі руки" (с. 86)**
1. Гурток називався:
А) "Умійко" Б) "Умілі руки"

2. У гуртку діти ліпили з:

- А) пластиліну Б) глини

3. Діти ліпили:

- А) ягоди Б) гриби

4. Два білі гриби з бурими голівками виліпив:

- А) Гліб Б) Богдан

5. Купку опеньків наліпила:

- А) Галинка Б) Ніна

6. Галинка зліпила:

- А) два підберезовики Б) три підберезовики

7. Богдан зліпив:

- А) груздя Б) боровика

8. Богданового гриба впізнав:

- А) Гліб Б) Олекса

9. Була пора року:

- А) осінь Б) зима

10. На гуртку діти побували немовби в:

- А) осінньому парку Б) осінньому лісі

11. Вчительку звали:

- А) Ганна Іванівна Б) Ганна Григорівна

12. Діти ліпили гриби:

- А) їстівні Б) отруйні

Восени на городі (с. 87)

1. Бабусю звали:

- А) Ганна Б) Марія

2. Дідуся звали:

- А) Богдан Б) Кирило

3. Бабуся і дідусь мали:

- А) сад Б) город

4. Стареньким допомагали:

- А) діти Б) онуки

5. Онуків було:

- А) двоє Б) троє

6. На городі спочатку:

- А) готували ґрунт для посадки городини
Б) зразу садили городину

7. Влітку рослини:

- А) поливали Б) сапували

8. Город подарував дари:

- А) в кінці літа Б) восени

9. Справжнім дивом на городі був:

- А) кавун Б) гарбуз

10. Гарбуз на городі:

- А) зацвів красивими квітами
Б) розкрутив по землі зелені вуса

11. На городі розстелилось по землі багато:

- А) огірків Б) кабачків

12. Господарі планували огірки :

- А) засолити на зиму Б) зберігати свіжими

На полонині (с. 90, буква ч)

1. Чабани пасли овечі отари на:

- А) полі Б) полонині

2. Отари паслися:

- А) усе літо Б) весною

3. Чабани – це люди, що:

- А) пасуть табуни коней Б) овечі отари

4. Чабани пасли овець:
 - А) високо на полонині Б) біля підніжжя гір
5. До вівчарів у гості збиралася:
 - А) Марічка Б) Марічка з татом
6. Марічка несла вівчарям:
 - А) листи Б) листівки
7. На полонину татко ніс:
 - А) газети і журнали Б) книги і газети
8. Чабани радо зустріли дівчинку, бо:
 - А) чекали листів Б) дівчинка була привітна
9. На полонині лунатимуть пісні:
 - А) вдень Б) увечері
10. Пісні звучатимуть про:
 - А) зелені ліси Б) чарівні Карпати
11. У Карпатах протікає річка:
 - А) Черемош Б) Десна
12. Річки Карпат здебільшого мають течію:
 - А) швидко Б) повільну

Пасіка (с. 94, буква й)

1. Липи розквітли у:
 - А) червні Б) липні
2. Дідусь звали:
 - А) Матвій Б) Андрій
3. Пасіка – це:
 - А) один вулик Б) багато вуликів
4. Дідусь вивіз пасіку у:
 - А) липовий гай Б) квітучий сад
5. Неподалік знаходився:
 - А) березовий гай Б) гречаний лан
6. З дідусем був хлопчик:
 - А) Андрій Б) Матвій
7. Рій із вулика вилетів:
 - А) вдень Б) під вечір
8. Бджоли поселилися на:
 - А) високому клені Б) невисокій липі
9. Молодий рій дідусь зібрав у:
 - А) відро Б) корзину
10. Дідусь поселив молодий рій:
 - А) назад у вулик Б) у новий вулик
11. Дідусь збере мед:
 - А) гречаний і липовий Б) квітковий
12. З квітки на квітку бджоли літали, бо:
 - А) збирали нектар Б) так відпочивали

Казкові хмаринки (с. 98, буква х)

1. За хмаринками спостерігав хлопчик:
 - А) Миколка Б) Михайлик
2. Хлопчик спостерігаючи:
 - А) ліг на траву
 - Б) дивився вгору, закинувши голову
3. Спостерігаючи, хлопчик:
 - А) замріяно думав Б) тихенько співав
4. Хмаринок хлопчик називав:
 - А) легенькими, маленькими
 - Б) химерними, волохатими
5. Хлопчик порівнював хмаринки із:
 - А) стадом білих слонів Б) зграєю білих лебедів

6. Серед хмар виділялися:
 - А) хмара-кит Б) хмара-акула
7. Маленькі хмаринки були подібні на:
 - А) дивовижні комахи Б) чарівні птахи
8. Раптом білі хмарки:
 - А) закрилися великими хмарами
 - Б) закрилися великою темною хмариною
9. Чорну хмару:
 - А) відігнав вітер Б) закрили білі хмари
10. Потім хлопчик розпізнав хмаринки, як:
 - А) волохаті овечки Б) різноманітні тварини
11. Хмаринки були казкові, бо були:
 - А) різнокольорові
 - Б) схожі на дивовижних живих істот
12. У своїх думках Михайлик:
 - А) знав, де домівка хмаринок
 - Б) не знав їхньої домівки

Ялта (с. 102, буква я)

1. Ялта – це місто, куди їдуть люди:
 - А) щоб подивитися Б) відпочивати
2. Ялта знаходиться на березі:
 - А) Чорного моря Б) Азовського моря
3. Навколо Ялти:
 - А) зелені ліси Б) мальовничі гори
4. Біля Ялти знаходяться гори:
 - А) Карпати Б) Кримські
5. У горах багато:
 - А) лісів Б) квітів
6. На схилах гір ростуть:
 - А) виноградники Б) кущі акації
7. Чудовій погоді в Ялті сприяють:
 - А) сонце Б) гори і море
8. Морський порт Ялта:
 - А) має Б) не має
9. До пристані прибуде теплохід:
 - А) "Марія" Б) "Мрія"
10. Капітан теплохода:
 - А) Петро Якович Б) Яків Петрович
11. З берега теплоходам світить:
 - А) ліхтар Б) маяк
12. Корабель прийдуть зустрічати:
 - А) мама, Андрійко і Ясочка
 - Б) вся родина капітана

Лисичка і Журавель (с. 107, буква ж)

1. Лисичка і Журавель:
 - А) зустрілися Б) дуже подружилися
2. Про добрі стосунки Лисички і Журавля свідчить те, що:
 - А) вони стали кумами Б) побраталися
3. Перший раз у гості було запрошення від:
 - А) Лисички Б) Журавля
4. Журавель до Лисички прийшов із:
 - А) букетом квітів Б) подарунком
5. Лисичка зварила:
 - А) молочний кисіль Б) молочну кашу

6. Чи гостинною була Лисичка?
А) так Б) ні
7. У гостях Журавель:
А) смачно попоїв Б) залишився голодним
8. Наступного разу в гості:
А) запросив Журавель Б) запросила Лисичка
9. Журавель пригощав Лисичку:
А) фруктами Б) овочами
10. Приготовлену страву Журавель насипав у:
А) миску Б) глечик
11. У гостях Лисичка:
А) смачно попоїла Б) пішла голодна
12. Ця казка нас навчає:
А) ділитися з друзями, не обманювати їх
Б) любити тварин
- Хороша гра (с. 109, буква ш)**
1. Хлопчики вирішили пограти у:
А) хокей Б) сніжки
2. Вони жили:
А) в одному будинку Б) в сусідніх дворах
3. Для гри хлопці:
А) поділилися на групи Б) створили команди
4. Команди мали назви:
А) "Сокіл" і "Буран" Б) "Сокіл" і "Беркут"
5. Гравці були у:
А) ковзанах Б) спеціальному взутті
6. Перша шайба потрапила у ворота:
А) "Бурана" Б) "Сокола"
7. Уболівальники команд:
А) переживали Б) шуміли
8. Капітана однієї команди звали:
А) Сашко Б) Юрко
9. Голосно кричали капітану:
А) дівчатка Б) всі уболівальники
10. Усього під час гри діти забили:
А) три шайби Б) шість шайб
11. Загальний рахунок у грі становив:
А) 3:2 Б) 3:3
12. Тренером команд був:
А) учень-старшокласник
Б) вчитель фізичної культури
- Поспішай, синичко! (с. 110, буква ш)**
1. Синички зустрілися:
А) в лісі Б) в парку
2. Птахів було:
А) 3 Б) 2
3. Зустріч синичок відбулася:
А) вранці Б) вдень
4. При зустрічі розмову завела:
А) перша синичка Б) друга синичка
5. Перша синичка запитала в другій про:
А) їжу Б) сніданок
6. Друга синичка мала надію знайти:
А) якісь зерна Б) якусь комашку
7. Друга синичка шукала собі їжу:
А) в корі дерева Б) на куші
8. Перша синичка дала пораду другій летіти до:
А) школи Б) будинку
9. Годівничок було:
А) 5 Б) 6
10. Годівнички висіли у:
А) парку Б) саду
11. У годівничці були:
А) крихти хліба Б) ягоди шипшини та горобини
12. Синички – це птахи:
А) зимуючі Б) перелітні
- Циркова залізниця (с. 113, буква ц)**
1. У цирку побували:
А) Сашко з Грицем Б) Юрко і Тарас
2. У цирку хлопці:
А) виступали Б) дивилися цікаву виставу
3. У виставі брали участь:
А) різні тварини Б) казкові герої
4. Усе відбувалося на:
А) великій сцені Б) цирковій залізниці
5. Перон підмітала:
А) лисиця Б) слониха
6. Квитки продавала:
А) лисиця Б) куниця
7. Біля каси стояли:
А) зайчики Б) білочки
8. Начальником вокзалу був:
А) цап Б) гусак
9. Від побаченого в цирку хлопці довго:
А) обговорювали Б) сміялися
10. На арену вивели зайця, бо:
А) він не слухався
Б) хотів проскочити без квитка
11. Зайчик:
А) побачив виставу
Б) не вдалося побачити вистави
12. "Зайцем" ще називають людину, яка:
А) їде без квитка Б) маленька на зріст
- На екскурсії (с. 117, буква ї)**
1. Столиця України – місто:
А) Львів Б) Київ
2. Київ стоїть по обох берегах річки:
А) Дніпро Б) Дунай
3. У Києві багато:
А) скверів і парків Б) клумб із квітами
4. Окрасою Києва є:
А) липи Б) каштани
5. Каштани цвітуть:
А) навесні Б) влітку
6. У Києві жив:
А) Дмитрик Б) Дениско
7. До хлопчика приїхали:
А) Марійка з Андрійком Б) Леся з Петриком
8. Дмитрик запропонував оглянути спочатку:
А) Хрещатик Б) старий Київ
9. Андріївському узвозу понад:
А) 100 років Б) 1000 років

10. Під час екскурсії діти оглянули:
 А) Київську лавру
 Б) Михайлівський Золотоверхий собор
11. Наступного дня Дмитрик запропонував поїхати до:
 А) лялькового театру Б) театру опери і балету
12. Діти переглянуть виставу:
 А) "Кіт у чоботях" Б) "Котик і Півник"
- Гроші України (с. 118, буква ї)**
1. У різних державах гроші:
 А) різні Б) однакові
2. У Росії гроші називають:
 А) рублі Б) зайчики
3. У Сполучених Штатах Америки гроші називають:
 А) ліри Б) долари
4. В Україні гроші називають:
 А) купони Б) гривні
5. На купюрі 1 гривня зображені:
 А) Володимир Великий Б) Ярослав Мудрий
6. На купюрі 2 гривні зображені:
 А) Ярослав Мудрий Б) Тарас Шевченко
7. На купюрі 5 гривень зображені:
 А) Володимир Великий
 Б) Богдан Хмельницький
8. На купюрі 10 гривень зображені:
 А) Григорій Сковорода Б) Іван Мазепа
9. На купюрі 20 гривень зображені:
 А) Іван Франко Б) Леся Українка
10. На купюрі 100 гривень зображені:
 А) Тарас Шевченко Б) Богдан Хмельницький
11. На купюрі 200 гривень зображені:
 А) Григорій Сковорода Б) Леся Українка
12. На грошах цих людей зобразили тому, що вони:
 А) прославили чужу державу
 Б) прославили нашу державу
- Міста України (с. 119, буква ї)**
1. Столиця України – місто:
 А) Київ Б) Конотоп
2. Київ названо на честь:
 А) річки Киянки Б) князя Кия
3. Засновником Києва був:
 А) князь Кий з братами і сестрою
 Б) Ярослав Мудрий
4. Місто Львів заснував:
 А) князь Данило Галицький
 Б) Володимир Великий
5. Місто Львів названо на честь:
 А) сильної тварини – лева
 Б) сина Лева князя Галицького
6. Місто Львів:
 А) нове Б) старовинне
7. Назва міста Ужгород походить від назви:
 А) річки Уж Б) тварини-плазуна вуж
8. Місто Полтава отримало назву від:
 А) прізвища Б) назви річки
9. Запоріжжя розташоване:
 А) за порогами Дніпра Б) на заході України
10. Ужгород – це місто:
 А) Росії Б) України
11. В Криму знаходиться місто:
 А) Полтава Б) Ялта
12. Обласний центр нашої області місто:
 А) Суми Б) Конотоп
- Десять робітників (с. 122, буква ю)**
1. Автор твору зайшов до жінки:
 А) у двір Б) у хату
2. Жінку звали:
 А) Одаркою Б) Оленою
3. У хаті було:
 А) гарно Б) брудно
4. Діти були:
 А) неохайні Б) охайні
5. Жінка:
 А) встигла зварити обід
 Б) ще не встигла зварити обід
6. Господиня дому похвалилася гостю, що:
 А) їй допомагають діти
 Б) вона має 10 робітників
7. Одарчині робітники:
 А) вже дорослі
 Б) слухаються, допомагають один одному
8. Розмовляючи з жінкою, гість:
 А) похвалив робітників
 Б) поцікавився, які це робітники
9. Одарка відповіла:
 А) весело Б) сумно
10. Десять робітників – це:
 А) пальці на двох руках Б) вся родина
11. Цей твір написав:
 А) Михайло Стельмах
 Б) Михайло Коцюбинський
12. Твір "Десять робітників" нас навчає:
 А) бути працьовитими Б) бути допитливими
- Наша Батьківщина (с. 129, буква щ)**
1. Батьківщина – це:
 А) любий куточок Землі
 Б) земля наших батьків, дідів, прадідів
2. Наша Батьківщина – це:
 А) Україна Б) Росія
3. Державна мова нашої країни:
 А) російська Б) українська
4. В Україні є гори:
 А) Карпати Б) Альпи
5. Найбільше збудовано шахт:
 А) в Криму Б) на Донбасі
6. В Україні протікає річка:
 А) Дніпро Б) Амазонка
7. Скільки морів має Україна?
 А) 1 Б) 2
8. Яке море знаходиться в Україні?
 А) Червоне Б) Чорне

9. Народні символи-рослини України:
А) верба Б) береза
10. Народні символи-рослини України:
А) бузок Б) калина
11. Державні символи України – це:
А) гімн, герб, прапор Б) умовні знаки
12. Зі скількома країнами межує Україна:
А) 5 Б) 7

Жирафи (с. 134, буква ф)

1. Жирафи:
А) найвищі тварини у світі Б) середнього зросту
2. Ноги жирафи:
А) однакової довжини Б) передні – довші
3. Жирафи від інших тварин відрізняються:
А) плямистою шкурою Б) мають довгу шию
4. Язик у жирафи:
А) довгий Б) липкий
5. Жирафа спить:
А) стоячи Б) сидячи
6. Жирафа харчується:
А) дістає листки з дерева
Б) ловить маленьких тварин
7. Жирафи живуть:
А) в Африці Б) в Євразії
8. Коли жирафа спить, то вона голову:
А) тримає рівно
Б) іноді кладе голову між гілками дерев
9. У наших краях жирафу можна побачити:
А) в лісі Б) в зоопарку
10. Жирафи живуть:
А) на відкритих просторах Б) у чагарниках
11. В житті жирафи:
А) мирні тварини Б) в них багато ворогів
12. Інколи жирафи:
А) лягають Б) ніколи не лягають

Бджілка (с. 139, буквосполучення дж)

1. Виручив з біди бджілку:
А) Віталік Б) Василько
2. Бджілка:
А) хотіла напитися води Б) полетіти на квітку
3. Яка біда трапилася з бджілкою?
А) вона впала в бочку з водою Б) її намочив дощ
4. Хлопчик кинув на воду:
А) папірець Б) листочок
5. У бочці бджілці:
А) вдалося врятуватися
Б) не вдалося врятуватися
6. Після того, як бджілка побула в бочці, вона:
А) сіла на край бочки Б) полетіла
7. Василька покликала:
А) сестра Б) мама
8. Вони сіли за стіл:
А) обідати Б) вечеряти
9. Мама на стіл поставила:
А) молоко, мед, хліб Б) борщ

10. Мама сказала, що:
А) бджілка меду назбирала
Б) вона купила меду на базарі
11. Бджоли живуть:
А) поодиночки Б) колоніями
12. Мед на смак:
А) завжди однаковий Б) різний на колір і смак

Тарас Григорович Шевченко (с. 142)

1. Тарас Григорович Шевченко – це:
А) поет Б) скульптор
2. В дитинстві малий Тарас:
А) не любив малювати
Б) мав хист до малювання
3. Писати вірші Шевченко почав:
А) з дитинства Б) як став дорослим
4. У своїх творах Шевченко писав про:
А) рідну природу Б) відомих людей
5. Рідну мову Шевченко:
А) закликав шанувати
Б) мав байдуже ставлення до неї
6. Перша збірка Шевченка називалася:
А) "Поезії" Б) "Кобзар"
7. Шевченко писав свої твори:
А) українською мовою Б) російською мовою
8. Деякі вірші Шевченка покладено на музику:
А) ні Б) так
9. Шевченка шанують:
А) школярі Б) дорослі і діти
10. Щоб віддати шану Кобзареві:
А) встановлюють пам'ятники
Б) пишуть про нього в газетах
11. Шевченко був:
А) з багатої родини Б) кріпаком
12. У місті Конотопі Сумської області пам'ятників Шевченку:
А) 1 Б) 2

Іван Якович Франко (с. 144)

1. Іван Якович Франко – це український:
А) художник Б) письменник
2. Батько Франка був:
А) ковалем Б) столяром
3. В дитинстві хлопчик часто бував:
А) у майстерні Б) у кузні
4. Коваль працює:
А) з деревом Б) з металом
5. Батька Франка звали:
А) Яків Б) Тарас
6. Іван Франко писав твори про:
А) природу Б) тяжке життя селян
7. Письменник писав твори для:
А) дітей Б) дорослих і дітей
8. Для дітей Франко писав:
А) казки, оповідання, вірші Б) тільки вірші
9. Казку "Фарбований Лис" написали:
А) Іван Франко Б) Тарас Шевченко

10. До чого привчали Франка в дитинстві?
А) до малювання Б) до праці
11. Яке місто носить ім'я письменника?
А) Хмельницький Б) Івано-Франківськ
12. Якому університету присвоєно ім'я Івана Франка?
А) Львівському Б) Ужгородському

Лисичка і Рак (с. 145)

1. Лисичка з Раком:
А) заприятелювали Б) зустрілися
2. Лисичка спостерігала:
А) як Рак помаленьку ліз
Б) який Рак неповороткий
3. Під час зустрічі з Раком Лисичка:
А) пожаліла його Б) стала насміхатися
4. У розмові з Лисичкою Рак:
А) не дозволив з себе глузувати Б) мовчав
5. Рак запропонував Лисичці:
А) не сперечатися Б) пробігти наввипередки
6. Бігти треба було:
А) до пенька Б) до дерева
7. У змаганнях наперед стали:
А) Лисичка Б) Рак
8. Рак учепився Лисичці за:
А) хвоста Б) спину
9. Рака можна назвати:
А) хитрим Б) розумним
10. Твір "Лисичка і Рак" – це:
А) казка Б) легенда
11. Добери влучний вислів до твору:
А) семеро одного не чекають
Б) де сила не візьме,
там розум допоможе
12. Автор твору:
А) Іван Франко Б) Леся Українка

Леся Українка (с. 146)

1. Леся Українка – це:
А) поетеса Б) художниця
2. У дитинстві Леся була дівчинкою:
А) спокійною Б) дуже жвавою
3. Леся зростала:
А) байдужою до всього Б) допитливою
4. Навчилася читати:
А) у 4 роки Б) у 3 роки
5. Улюбленими творами були:
А) вірші Т. Г. Шевченка
Б) твори В. Сухомлинського
6. Леся дуже любила читати:
А) українські народні казки Б) енциклопедії
7. Поетеса писала твори:
А) для школярів Б) для дітей і дорослих
8. Більшість творів Лесі Українки – це:
А) оповідання Б) вірші та казки
9. Роками Леся Українка з любов'ю збирала:
А) українські народні пісні
Б) приказки і прислів'я

10. Вірші Лесі Українки:
А) сумні Б) веселі
11. Твори Лесі Українки:
А) читають тільки в Україні
Б) відомі далеко за межами нашої країни
12. Леся Українка – це:
А) псевдонім (несправжнє ім'я)
Б) справжнє ім'я

Про двох цапків (с. 148)

1. Цапки зустрілися:
А) на березі річки Б) на кладці
2. З одного берега ішов:
А) чорний цапок Б) білий цапок
3. З другого берега ішов назустріч:
А) чорний цапок Б) білий цапок
4. Через річку лежала кладка:
А) вузька Б) стара
5. Білий цапок:
А) зачекав на березі Б) не хотів зачекати
6. Чорний цапок:
А) почекав білого
Б) не схотів зачекати, щоб білий перейшов
7. Цапки зустрілися:
А) недалеко від берега Б) посередині кладки
8. Билися цапки:
А) лобами й рогами Б) копитами
9. Після бійки:
А) цапки попадали у воду Б) кладка провалилася
10. Цап – це:
А) дика тварина Б) свійська тварина
11. Твір, схожий на цей, називається:
А) "Про двох кізочок" Б) "Про двох теляток"
12. Цей твір написав:
А) Михайло Стельмах
Б) Михайло Коцюбинський

Мрія збулася (с. 150)

1. Першим космонавтом у світі був:
А) Юрій Гагарін Б) Павло Попович
2. Першим українським космонавтом був:
А) Георгій Береговий Б) Леонід Каденюк
3. Леонід Каденюк жив:
А) на Буковині Б) в Криму
4. Коли Юрій Гагарін полетів у космос, Леонідові Каденюку:
А) минав 10 рік Б) минав 9 рік
5. Леонід Каденюк був хлопчиком:
А) сільським Б) міським
6. Малий Ляоня:
А) не мріяв стати космонавтом
Б) мріяв стати космонавтом
7. Хлопчина мріяв:
А) побачити інші планети Б) повторити подвиг Юрія Гагаріна
8. Леонід Каденюк зумів досягнути мети в житті, бо:
А) багато читав Б) займався спортом

9. Мрія Леоніда Каденюка:
А) здійснилася Б) була нездійсненою
10. З космосу Леонід Каденюк побачив:
А) рідну Землю Б) зірки
11. У космос мріють полетіти багато:
А) дорослих людей Б) хлопчиків і дівчаток
12. Мрія здійсниться, якщо:
А) загадаєш бажання Б) треба готуватися

Пропоновані тести були апробовані в перших класах спеціалізованої школи № 12 м. Конотопа. Робота з тестами дала змогу надати дітям своєчасну допомогу в засвоєнні літературознавчих понять під час роботи з текстами. Учні навчилися повніше представляти сам твір, самостійно вибирати для себе більш цікаву додаткову роботу, працювати над проектами (за порадою та допомогою вчителя та батьків).